

Handläggare
Frida Plym Forshell
frida.plym-forshell@huddinge.se

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Skolorganisation, programutbud och lokaler avseende Huddingegymnasiet respektive Sågbäcksgymnasiet

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har tagit del av informationen i rapporten ”Genomlysning av Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet”.
2. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdra åt gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen att genomföra åtgärder enligt handlingsplan i bilaga 2 till föreliggande tjänsteutlåtande.
3. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutar att uppdra åt gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen att utvärdera utfallet av handlingsplanen och återrapportera till gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i samband med årsbokslut 2022.

Sammanfattning

Såväl skolresultat som elevunderlag är vikande på Sågbäcksgymnasiet. Skolan har också behov av att stärka sitt trygghetsfrämjande arbete. Både Sågbäcksgymnasiet och Huddingegymnasiet har homogena programutbud i relation till studieförberedande eller yrkesförberedande program, vilket inte motsvarar gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens ambition.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har låtit genomföra en utredning och tagit fram en handlingsplan.

Utredningen belyser olika perspektiv såsom skolornas programutbud, deras lokaler och skolkulturer. Förvaltningen rekommenderar arbete med att säkerställa långsiktigt hållbar ekonomi och ökad trygghet inom Sågbäcksgymnasiet, harmonisering av de båda skolkulturerna samt ökad blandning i programutbudet. Detta åstadkoms bland annat genom fortsatt trygghetsfrämjande arbete av elevnära skolledningar och ökat samarbete mellan skolorna med avseende på lokaler, resurser och programutbud.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Gymnasie- och
arbetsmarknadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 1-5

Tfn vxl 08-535 300 00

gaf@huddinge.se
www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Såväl skolresultat som elevunderlag är vikande för flera program för Sågbäcksgymnasiet. Skolan har också behov av att stärka sitt trygghetsfrämjande arbete. I skolan, samt i närliggande Huddingegymnasiet, är programutbuden homogena. Sågbäcksgymnasiet har främst yrkes- och introduktionsprogram och Huddingegymnasiet har främst högskoleförberedande program. Detta motsvarar inte gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens ambition att erbjuda ett diversifierat programutbud med både yrkes- och högskoleförberedande program på samtliga av kommunens gymnasier.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har under hösten 2020 genomfört en utredning i syfte att identifiera lämpliga åtgärder för att komma tillrätta med ovan beskrivna utmaningar inom de två gymnasierna, se bilaga 1. Parallellt med utredningsarbetet har en handlingsplan tagits fram.

Resultat av utredningen

Utredningen har genomlyst verksamheten ur många perspektiv och ger förslag till åtgärder inom följande huvudområden:

- Programutbud
- Lokaler
- Skolkultur

Programutbud

Utredningen ser behov av att öka blandningen av yrkes-, introduktions- och högskoleförberedande program i de båda skolornas programutbud. Åtgärder som främjar detta kan enligt utredningen vara att minska antalet yrkes- och introduktionsprogram och nyetablera högskoleförberedande program på Sågbäcksgymnasiet, och/eller slå samman de båda gymnasierna i en gemensam skolenhet.

Lokaler

Utredningen konstaterar dock att varken Huddingegymnasiets eller Sågbäcksgymnasiets lokaler kan rymma samtliga elever från de båda skolorna. Vidare är klassrummen på Sågbäcksgymnasiet för små för att användas till högskoleförberedande program i större utsträckning. Delar av Sågbäcksgymnasiets verksamhet kan inrymmas i Huddingegymnasiets lokaler, med följden att lokaler på Sågbäcksgymnasiet kan avvaras. Detta kan dock påverka kommunens möjlighet att bereda ytterligare gymnasieplatser när antalet ungdomar i gymnasieåldern ökar.

Skolkultur

Utveckling av en gemensam skolkultur är ett utmanande och omfattande uppdrag som kräver tätt samarbete och delad vision i de båda skolledningarna, alternativt

sammanslagning i en skolenhet. Utredningen bedömer att det finns både för- och nackdelar med sammanslagning i en skolenhet.

Pågående utvecklingsarbete

Sågbäcksgymnasiet

Sågbäcksgymnasiet har under läsåret 2020 haft fokus på att knyta samman alla delar i skolan mot en gemensam värdegrund och skolkultur. Oavsett om man är elev eller personal på ett yrkesprogram, introduktionsprogram eller högskoleförberedande program så ska alla genomsyras och uppleva att de omfattas av samma värdegrund. Detta arbete sker även gentemot de företag som erbjuder praktikplatser. Värdegrundsarbetet kommer att fortgå, men redan nu ser man positiva effekter bland både elever och personal. Här har skolan tagit flera steg i rätt riktning och skolledningen fortsätter på den inslagna vägen.

Preventiva insatser och samverkan på övergripande nivå

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen deltar i kommunens preventions- och trygghetsskapande arbete mot alkohol, narkotika, droger, tobak och spel (ANDTS), våld i nära relationer och psykisk ohälsa. Arbetet sker i samverkan med socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, kommunstyrelsens förvaltning och kommunens trygghets- och säkerhetssektion.

Förvaltningen samverkar också med andra berörda förvaltningar och lokalpolisområde Huddinge för att förebygga psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet bland barn och unga. Arbetet sker bland annat inom ramen för operativa samverkansgruppen (OSG) och sociala insatsgrupper (SIG). Arbetet med SIG syftar till insatser för unga som riskerar att bli kriminella och som behöver stöd och hjälp för att bryta med kriminella nätverk och en kriminell livsstil.

Stärkt ledarskap och koncernfokus

För att öka attraktiviteten och förbättra de generella resultaten i Huddinges gymnasieskolor krävs ett ökat så kallat koncernsamarbete, med större utbyte mellan skolorna i samtliga delar. Detta utvecklingsarbete pågår, och kommer att intensifieras. Det görs bland annat genom att skolornas rektorer uppdras att fortsätta utveckla former för gemensamt lärande, samt identifiera nya områden att samarbeta och samverka kring utifrån drift och ekonomi.

Att stärka och utveckla koncerntänkandet och samarbetet mellan skolorna bidrar dels till att utnyttja varje skattekrona effektivt, men också, och kanske än viktigare, till att höja kvaliteten i verksamheten. För Huddingeeleven och Huddingefamiljen är det därför centralt att samtliga våra skolor ständigt arbetar för utveckling av verksamheten.

Programutbud i kommunen

Förvaltningen genomför löpande översyn av programutbudet för att erbjuda kvalitativa skolor som är ett konkurrenskraftigt alternativ för Huddinges ungdomar.

Sedan 2011 har antalet elever som söker yrkesprogram minskat i såväl riket som i gymnasieregionen, vilket leder till små elevgrupper som inte ger ekonomiska förutsättningar att bedriva utbildning. Vidare prognostiseras ytterligare minskad efterfrågan av yrkesprogrammen i närtid, undantaget el- och energiprogrammet, men en generell ökning av efterfrågan på gymnasieplatser och ett framtida ökat behov av personer med yrkesutbildning. Förvaltningen ser att Huddinges kommunala gymnasier kan stärkas och positioneras för framtida behov genom en mer ändamålsenlig fördelning av högskoleförberedande respektive yrkesprogram mellan skolorna, vilket ger organisatoriska samordningsvinster och förutsättningar för profilerade, kvalitativa skolor.

Förutsättningar för spridning av introduktionsprogram till flera av kommunens gymnasieskolor bör utredas på lite längre sikt. Ur elevsynpunkt är det gynnsamt att studera vid en skola där en stor andel elever har goda kunskaper i svenska då detta påskyndar språkutvecklingen och därmed möjligheten till framgång i ämnesstudier som till största delen bedrivs på svenska. Det finns dock flera utmaningar kopplade till en spridning av introduktionsprogrammen och en djupare analys krävs för att ta reda hur det kan genomföras med gott resultat över tid.

Samarbete med vuxenutbildningen

Sågbäcksgymnasiet har idag välfungerande samarbete med Huddinge vuxenutbildning. Det finns en vilja hos båda och även övriga gymnasier i Huddinge att försöka hitta former för att kunna utöka detta samarbete. Ett utökat samarbete skulle stödja alla verksamheter och ge fler elever möjlighet till yrkesexamen. Detta medför också större andel studiemotiverade elever, vilket bidrar till ökat kunskapsfokus och examen. Möjligheterna till ett utökat samarbete bör utredas vidare i relation till samtliga gymnasieskolor.

Systematiskt kvalitetsarbete

Under 2020 påbörjades ett arbete att förbättra, förtydliga och anpassa gymnasieskolornas och vuxenutbildningens kvalitetsarbete med starkt fokus på vetenskaplig grund. Arbetet startade i maj 2020 med utvecklandet av kvalitetsredovisningar där verksamheterna tydligt fick redogöra och resonera kring sina resultat utifrån satta mål, hypoteser, koppling till vetenskap, beprövad erfarenhet och resultat. Denna forskningslitteracitet kräver att skolorna validerar, generaliserar, knyter an till teorier och visar vilken reliabilitet som varje skolas arbete har.

Förvaltningens analys och rekommendationer

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har beaktat olika perspektiv i analysen av vilka åtgärder som tros ha bäst effekt. Bland annat ekonomi, trygghet, ledarskap, skolkultur, faktorer som påverkar elevers skolval, nuvarande och kommande behov av gymnasieplatser, programutbud och konsekvenser av att avveckla eller omlokalisera program och lokaler och deras användning. Förvaltningen har sammanställt en handlingsplan, se bilaga 2.

De båda gymnasierna har olika förutsättningar och också olika utmaningar av varierande svårighetsgrad. Sågbäcksskolan har svaga skolresultat, behov av trygghetsfrämjande arbete och en svag ekonomisk utveckling. Huddingegymnasiet har ekonomi i balans, hög efterfrågan och goda studieresultat men ett homogent programutbud. Åtgärder för att stärka båda skolornas förutsättningar kan i vissa fall kräva lösningar som involverar samtliga gymnasieskolor i Huddinge.

Ekonomi

Sågbäcksgymnasiet har tilltagande ekonomiska utmaningar, bland annat med anledning av vikande elevunderlag, se bilaga 3. Åtgärder i form av avveckling av personal har initierats och kommer att ge god effekt under 2021. För att åstadkomma en långsiktigt hållbar ekonomisk situation krävs åtgärder som bedöms öka skolans attraktivitet över tid, till exempel ökat samarbete med näringslivet och större andel högskoleförberedande program.

Lokaler och programutbud

Sågbäcksgymnasiets lokaler möjliggör dock inte att skolan erbjuder flera högskoleförberedande program utöver samhällsvetenskapsprogrammet, även om antalet yrkesprogram minskas. Ett utökat samarbete med Huddingegymnasiet rörande lokaler och undervisningsmoment kan lösa denna utmaning. Ett minskat antal introduktionsprogram på Sågbäcksgymnasiet genom flytt till kommunens övriga gymnasieskolor bedöms i nuläget vara en relativt komplex åtgärd med osäkert resultat, bland annat för att introduktionsprogrammen har en naturlig koppling till yrkesprogrammen. En sådan manöver behöver föregås av en djupare analys av för- och nackdelar samt förutsättningar för framgång. Förvaltningens rekommendation är istället att om möjligt starta yrkesprogram och öka antagningen till program för elever med autismspektrumtillstånd, så kallade AST-program, på Huddingegymnasiet parallellt med ett utökat samarbete mellan skolorna rörande högskoleförberedande program. Ett sådant samarbete bedöms även gynna Sågbäcksgymnasiets huvudutmaning, att öka elevernas förmåga att inom tre år klara en gymnasieexamen eller yrkesexamen. Denna utmaning kräver ett nära ledarskap med god förståelse för de speciella utmaningar kring bland annat ämnesintegrerad undervisning och elevspecifika behov som yrkesprogram kontinuerligt brottas med.

Skolkultur och trygghetsfrämjande arbete

De båda gymnasiernas skolkultur är olika, främst beroende på skillnaderna i programutbud. Vidare har Sågbäcksgymnasiet behov av att stärka sitt trygghetsfrämjande arbete. Ett sätt att harmonisera skolkulturerna är att skapa ett mer varierat programutbud i båda skolor, vilket är komplicerat att åstadkomma i befintliga lokaler. Ett annat sätt är utökat samarbete, som beskrivs ovan. Ett tredje sätt, som utforskas i utredningen, är sammanslagning i en skolenhet med gemensam skollledning.

Sammanslagning skulle per automatik medföra ett varierat programutbud, men nya skolans lokaler skulle även fortsättningsvis medföra en uppdelning med yrkesprogram i de lokaler som idag används av Sågbäcksgymnasiet och högskoleförberedande program i Huddingegymnasiet. Detta gynnar inte utveckling av skolkulturen som behöver en nära samverkan mellan skolans alla delar för att skapa en värdegrund som hanterar varje skoldels utmaningar. Skolan skulle bli en av Huddinges största, med storleksrelaterade utmaningar kring elevnära ledning och en sammanhållen skolkultur. För att stärka det trygghetsfrämjande arbetet på Sågbäcksgymnasiet krävs en ledning som kommer närmare eleverna än idag, inte längre ifrån.

Förvaltningen ser därmed inte att fördelarna med en sammanslagning överstiger nackdelarna och rekommenderar därför att Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet även fortsatt organiseras som två skolenheter. Fördelarna med en sammanslagning, till exempel mer harmoniserade skolkulturer och stärkt ekonomi, kan också åstadkommas genom utökat samarbete runt till exempel programutbud, lokalanvändning, ledning och styrning samt administration. Om den önskade effekten av ökat samarbete uteblir finns också möjlighet att fatta beslut om sammanslagning vid en senare tidpunkt.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

De föreslagna åtgärderna bedöms leda till en hållbar ekonomi i balans samt ett mer effektivt utnyttjande av skattemedel över tid.

Hemkommunen ska erbjuda ett allsidigt urval av nationella gymnasieutbildningar och gymnasiesärskolautbildningar och samtliga introduktionsprogram. Kommunen kan anordna utbildningarna i egen regi eller erbjuda via samverkan med andra kommuner/regioner. Ett allsidigt urval av nationella program mot vilka programinriktat val inriktas ska erbjudas. Även om Huddinge kommun erbjuder färre yrkesprogram än i nuläget bedömer gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen att bestämmelsen om allsidigt urval fortfarande uppfylls för nationella program, men att utbudet av programinriktat val behöver bevakas.

En elev som har påbörjat en utbildning på ett nationellt program, en nationell inriktning eller särskild variant har rätt att fullfölja sin utbildning hos huvudmannen eller inom samverkansområdet. Det innebär att om kommunen avvecklar en utbildning behöver kommunen erbjuda en gymnasieplats på en annan av kommunens skolor, komma överens med en annan skolenhet inom gymnasiregionen om att eleven kan fullfölja sin utbildning där eller fortsätta bedriva utbildningen tills kvarvarande årskurser har genomgått sin utbildning.

Frida Plym Forshell
Gymnasie- och arbetsmarknadsdirektör

Patrick Vestberg
Verksamhetschef gymnasium och
vuxenutbildning

Bilagor

Bilaga 1. Rapport från utredningen ”Genomlysning av Huddingegymnasiet och
Sågbäcksgymnasiet”

Bilaga 2. Handlingsplan

Bilaga 3. Elevunderlag per program, Sjödalsgymnasiet, Sågbäcksgymnasiet och
Huddingegymnasiet